

PUUTARHATALOUDEN NYKYTILA JA TULEVAISUUS

Keskustelutilaisuus 10.1.2019

Keskustelutilaisuuteen osallistui yhteensä 36 henkeä, jotka edustivat mm. viljelijöitä, neuvontaa, tutkimusta, järjestöjä sekä hallintoa. Lisäksi puutarhateemoja nousi esille kevään aikana pidetyissä viljelijätalaisuuksissa sekä työpajoissa.

Puutarhatuotannossa aiheuttaa jatkuvia ongelmia se tosiseikka, että tukijärjestelmät suunniteltu maataloustuotannon lähtökohdista. Vaikeuksia syntyy mm. lohkojen kokovaatimuksista ja kasvu-lohkojen yhdistämisen rajoituksista, lannoitusta koskevista säännöistä (etenkin uudenaikaisia täsmälannoitusmenetelmiä käyttävillä tiloilla), kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskevista säännöistä sekä viherryttämisen vaatimuksista etenkin A-alueella.

Rakennetukia pidetään puutarha-alalla erityisen tärkeinä, ja niiden tarvetta jatkossakin korostettiin. Kasteluinvestointien tulisi keskustelijoiden mielestä olla tuen piirissä, muita tärkeitä kohteita ovat mm. kasvihuoneet ja kasvutunnelit, energialaitokset sekä energiatehokkuusinvestoinnit. Investoinnin toteutus tulisi voida halutessaan aloittaa omalla riskillä heti tukihakemuksen jättämisen jälkeen, sillä puutarhasektorilla on projektien ripeä eteneminen erityisen tärkeää. Nykyistä rakennetukijärjestelmää pidetään kuitenkin pääpiirteissään varsin hyvänä. Toiveena on kuitenkin se, että uusia keinoja sukupolvenvaihdosten ja aloittavien viljelijöiden tukemiseen löydettäisiin – suuret velkataakat pelottavat aloittavia viljelijöitä.

Puutarhatuotanto kehittyy nopeasti, ja tukiohjelmat eivät aina pysy kehityksen vauhdissa mukana. Esimerkkejä uusista menetelmistä ovat viljely rajoitetuilla kasvualustoilla kasvihuoneissa ja –tunneleissa sekä astiaviljely marjatiloiilla ja taimistoissa. Myös vertikaaliviljely lisääntyy nopeasti, ja sen kohteluun tukipolitiikassa tulisi tehdä selvät pelisäännöt. Avomaatuotannon kehittämiskohdeista nähtiin esimerkiksi ravinnetasemalli vartenotettavana lannoituksen sääntelyn vaihtoehtona puutarhatiloille.

Tällä kaudella käytössä olleet puutarhatalouden omat ympäristökorvaustoimenpiteet ovat tarpeen jatkossakin, tosin nykyisissä on hieman korjattavaa. Erityisesti esille nousi vaihtoehtoinen kasvinsuojelu, jonka valinnaisista toimenpiteistä tuli sekä kiitosta että moitteita. Esimerkiksi hyönteisverkkojen käytön tukemista pidettiin hyvänä, mutta keskustelussa pohdittiin myös mahdollisuutta siirtyä tukemaan niitä jatkossa investointituen kautta. Luomussa toivottiin sääntöjen olevan puutarhakasvien osalta mahdollisimman joustavia, tiukennuksia nykyisiin rajauksiin ei nähty järkevinä. Toisaalta myönnettiin myös tukipolitiikan yksityiskohtien ja joustojen voivan aiheuttaa yllättäviä näennäisviljelyongelmia, esimerkkinä tarhahermeen viljelyn lisääntyminen ekologisilla aloilla.

Tosiasiallisen viljelijän määrittely aiheuttaa huolta puutarhasektorilla. Puutarhasektorilla voivat maatalousnäkökulmasta katsoen hyvin pienetkin tilat olla intensiivisiä, ja joillakin kasveilla voivat tuotantomäärät ja myynti vaihdella paljonkin eri vuosina. Kaiken kaikkiaan niin puutarhakeskustelutilaisuudessa kuin muissakin kevään tilaisuuksissa nähtiin puutarhatalouden näkymät suhteellisen valoisina. Tukipolitiikalta toivottiin erityisesti järkeviä linjauksia, jotka antavat myös erikoisviljelyä harjoittaville yrityksille mahdollisuuden toimia, kehittyä ja kasvaa. Tällöin puutarha-ala pysyy kiinnostavana myös nuorten viljelijöiden näkökulmasta.